

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 8 Iulie st. v.

Am publicat în numărul de ieri al „Tribunei” apelul comitetului central al partidului național către alegătorii români din țările coroanei ungare.

Comitetul se plânge de nepăsarea alegătorilor români, care nu par a se fi interesat pe din destul de listele electorale.

Nu se poate, politicesc vorbind, ceva mai grav ca această mărturisire făcută de chiar comitetul central al partidului național, și trebuie să ne întrebăm cu toții, de ce anume aderenții programului din Sibiu nu desvoaltă destulă activitate în vederea viitoarelor alegeri?

E însuși programul de vină?

Nu are comitetul central destulă autoritate, ca să poată îndemna pe aderenții partidului la mai multă lucrare?

Ori poate că nu există între Români destule dispozițiuni opoziționale, destulă rivnă pentru lupta constituțională?

Ne mărginim deocamdată a pune aceste întrebări, pentru-ca cetitorii nostri să gândească ei înșiși asupra lor.

Correspondență din Viena.

Viena, 17 Iulie n. 1886.

De vre-o câțva timp, principele Muntenegrului, precum și ambele sale fiice, se află în locul de cură apropiat de Baden, unde iau băi sulfuroase, pentru-că sufer de o afecțiune de felul podagrei. Principele Nicolau se află în incognitul cel mai sever și evită ori-ce contact cu cercurile oficiale.

Decând principele Carageorgevici s'a făcut ginerele principelui de Muntenegru și a dat de înțeles, că e pretendent al tronului Sârbiei, de atunci aici nutresc oareși-care neîncredere față cu Muntenegru, care nu poate fi înlăturată nici prin cele mai leale declarațiuni ale principelui. Mai cu seamă, că în cercurile guvernamentale de aici s'a făcut și observațiunea, că Muntenegrenii nu sunt prea mari amici ai ocupațiunii Bosniei și Herțegovinei decât Austria și că în particular vin cu pretențiuni asupra Herțegovinei, care pretențiuni nu sunt de acord cu dominațiunea Austriei în partea aceasta a Peninsulei-Balcanice.

Chiar dacă domnesce acum pacea în părțile balcanice, totuși nu trebuie să se creadă, că popoarele slave ale Balcanului sunt mulțumite de statul actual.

Mare nemulțumire domnesce între Slavii Peninsulei-Balcanice și dacă ziua va veni, unde această nemulțumire a Slavilor balcanici va izbucni, atunci principele Muntenegrului cu poporul seu brav va fi chemat să joace un rol foarte important, și circumstanța aceasta contribuie de a nutri neîncrederea cercurilor guvernamentale de aici contra Muntenegrului.

Situațiunea europeană e plină de oscilațiuni. —

Punctele negre pe orizontul cestiunii orientale n'au dispărut încă. Dar' și în Occident se arată simptome, care provoacă la cea mai mare circumspecțiune.

Dacă ne dăm bine seamă de tot ceea-ce se petrece în Franția și Germania, atunci trebuie să ajungem la recunoștința, că socoteala între ambele popoare, care pe Ren se află armate până la dinți, nu e încă definitiv încheiată.

E greu de spus, care e pericolul cel mai mare, cel de pe Dunăre sau cel de pe Ren. Ecuilibrul în Europa e derangiat într'un mod foarte simțit.

Ranversamentul Austriei în anul 1866 precum și al Franției în 1870 a creat o nouă situațiune, cu care Europa nu s'a reconciliat încă.

Franția se vede forțată la un rol pasiv, Austria e constrinsă să se transformeze într'o putere slavă și influența germană merge cucerind înainte pe toate potecele relațiilor europene. Ne întrebăm: pot oare să rămână lucrurile acestea? Pretutindenea se simte, că metamorfosa se prepară și toate statele se pregătesc pentru momentul acesta. Cât privește pe Austria, ea fortifică pozițiunea sa militară atât în Galiția și Transilvania, cât și în Tirol și Boemia.

Nu se poate ști de unde furtuna va eclata mai înainte, și de aceea trebuie să ne așteptăm la toate.

Nu s'ar putea dice, că cabinetul vienez a început războiul vamal contra României cu prea mare entuziasm, sau că își promite dela dînsul oareși-care succese brillante. Din contră, pe cât sunt eu în stare și cunosc sentimentele cercurilor competente, trebuie să dic, că sunt animate de sincera dorință să ajungă cât mai curând cu România la o înțelegere leală. — Jumătatea cislaitană a imperului n'are absolut nici un interes la represaliile care sunt întreprinse contra productelor agricole ale României și dacă Ungurii se gândesc bine, atunci vor

vede, că nici ei n'au nici un profit din toate acestea. — Prețurile pe piețele europene se conduc principalmente după proviziunile, care le sunt accesibile, și produsele agriculturii române, pot fi împedecate de a intra preste granița ungurească, dar' intrarea pe piețele europene nu le poate fi închisă prin nici un veto unguresc. — La formarea prețurilor pe piețele europene vor contribui deci produsele agricole române și de acum înainte, fie-le frontiera ungurească deschisă sau nu, și vor continua să concureze cu produsele agricole unguresci, chiar neputând să vină direct în Ungaria.

Pastorală Monseniorului Palma.

II.

„Voința Națională”, organul oficial al guvernului român, publică în numărul dela 3 Iulie în cestiunea pastorală Monseniorului Palma un articol semnat de dl A. D. Xenopol. Sunt convins, că acel articol nu exprimă vederi împărțite de cercurile guvernamentale din România. Dl A. D. Xenopol însă, profesor la universitatea din Iași și om cu reputațiune literară, este pentru mulți oameni un fel de autoritate, mai ales dacă poate să-și emită ideile în coloanele diarului „Voința Națională”; de aceea nu este bine să treacă cele duse de d-sa, fără-ca să se pună în evidență spiritul bolnăvicios ce se propagă prin ele.

Nu voi reproduce întregul articol, ci mă voi mărgini la câteva tесе, din care ori-și-cine se va convinge, că dl Xenopol, combătând biserica papală, combate chiar creștinismul.

Eată câteva din aceste tесе:

„România a arătat într'o altă cestiune mult mai gravă decât cea religioasă, cea economică, că scie a apăra interesele ei. . . .

„Scim, că religia catolică își bate joc de știință. . . .

„Franța, decând e republică, nu trece și fără-ca să aducă lovituri religiunii ucideătoare de spirit a catolicismului. . . .

„Ce era propaganda catolică între Români decât lăpărea tot mai mult a unei *companii de exploatare basată pe nesciință și fanatism*? Apoi bisericii noastre celei ortodoxe *cel puțin acest păcat* nu i-se poate pune în socoteală, de a fi voit să acapareze conștiințele pentru a storcea avuțiile. *Ea a fost totdeauna săracă și săraci sunt reprezentanții ei*.”

Noi creștinii, înainte de toate, nu admitem, că poate să fie în lumea aceasta vre-o cestiune „*mult mai gravă ca cea re-*

ligioasă”. Timp de veacuri îndelungate părinții, bunii și străbunii au pus cestiunile religioase mai presus de toate. Și mai ales dl Xenopol trebuie să o scie aceasta foarte bine, căci e profesor de istorie și cetățean al unei țeri, care s'a supus formidabilei puteri otomane, a renunțat la independența ei, a plătit tributul mare, a suferit cele mai mari nedreptăți, dar' în cestiune religioasă n'a intrat nici odată în tranacțiuni.

Creștinismul pune viața sufletească mai presus de cea trupească, interesele morale mai presus de cele „economice”, religiunea mai presus de toate, și în cestiunea aceasta nu se mai admite nici o discuțiune între creștini: a le spune Românilor, că cestiunea economică e „*mult mai gravă ca cea religioasă*”, va să dică a scăpa din vedere, că ei sunt creștini ori, ceea-ce e și mai rău, a propaga între dînșii un mod de a vedea necreștinesc.

Mai pronunțată e această propagandă în tesa, că religiunea „*își bate joc de știință*”.

Ce-i drept, dl Xenopol o dice aceasta despre religia catolică în deosebi. Acesta nu e însă decât primul pas. Ceea-ce se dice astăzi despre catolicism se va dice mâine și despre ortodoxie; ba chiar acum în mintea cetitorului se produce idea, că religiunea în sine este o luare în bătae de joc a științei, fiindcă în adevăr religiunea, ori-și-care ar fi ea, este o negare a științei. Punctul de plecare al religiunii e tocmai nemernicia omenească, duiosul adevăr, că sunt numai foarte puține lucrurile, pe care omul poate să le scie, că sfera științelor e foarte mărginită și că nu-i rămâne omului altă mângăiere decât credința, când e vorba de lucruri, pe care nu poate să le pătrundă cu mintea. Nici odată dar' biserica, fie ea ori-și-care, nu cere să scim ceva, ci se credem ceea-ce nu vom putea nici odată să scim. Dacă sunt oameni, care nu pot crede ori se perd în absurda iluziune, că le este dat să scie totul, ei din punctul de vedere creștinesc sunt vrednici de toată compătimirea.

Și tocmai Franția, care dă atâte lovituri „religiunii ucideătoare de spirit”, ne este destulă dovadă, că punctul de vedere creștinesc e cel sănătos. Lovind religiunea, Franția se lovesce pe sine însăși, și nu din întâmplare decadența religioasă a Fran-

Foiața „Tribunei”.

Taina unei vieți.

De

Björnstjerne Björnson.

(1869.)

(Urmare.)

El era în rățecire. O păcătoasă căită s'ar fi simțit ușurată prin o mărturisire făcută soțului ei; una necăită ar fi căutat subterfugii. Ea însă nu a mărturisit nimic, nu a căutat nici subterfugii, ci și-a curmat firul vieții, când l-a vădut pe el prea stăruitor. Vinovăția nu are acest curagiu. — Adecă de ce nu? Mai bucuroso decât a mărturisit, căci aceasta cere un curagiu mai mare încă. Însă curagiul de a mărturisi ei nu îi lipsia; ea începuse prin a spune, că e ceva ce ea nu poate să spună. Trebuie să fi fost dar' chiar crima ceea-ce o opria de a vorbi. Și totuși nu se putea, ca ea să fi avut pe conștiința ei o crimă grea, căci adese-ori ea era veselă, chiar sburdalnică, era violentă, dar' gingașă și de o rară bunătate de inimă. Crima trebuia să o fi sâvârșit altul. Atunci însă de ce nu spunea dînsa, că suferă din vina altuia? Cu asta s'ar fi mântuit toate. Și dacă nici ea, nici vre-un altul nu a sâvârșit vre-o crimă, ce era atunci la mijloc? Ea singură a recunoscut, că e ceva, — apoi corăbierul străin de care se spăriașe? — Ce era? ce putea să fie? Dacă ar fi trăit încă, tot o ar mai fi chinuit, — asta o simțea el în marea lui nenorocire.

Gândirile începură a se schimba din nou în capul lui. Poate-că ea nici nu era așa vinovată cum se credea înșai, poate-că nu era atât de vinovată cum li s'ar fi părut altora. De câte ori în dosul vinei noastre nu se ascunde nevinovăția și naivitatea, deși numai puținii sunt în stare a înțelege aceasta, — ear' pe el dînsa nu l-a creșut capabil de a o înțelege, fiindcă îl vedea atât de bănuitor. Lui cel mai mic răspuns lămurit i-ar fi dat ocaziune pentru mii și mii de bănuieli, de aceea și dînsa i-s'a încreșut mai bucuroso morții decât lui.

De ce oare el n'a putut s'o lase în pace nici odată, nici odată? La el s'a refugiat ea din trecut, ei, la el a căutat adăpost contra acestui trecut, și tocmai el a fost acela, care o chinuia mereu cu trecutul. Ea îi era devotată, se alipise dragălașă și gingașă de el, — ce-i mai păsa lui de trecut? Și dacă i-a pășut, de ce nu chiar dintru început? Nu, cu cât creșcea iubirea ei, cu atât creșcea și neliniștea lui; când ea nu numai din admirațiune și recunoștință, ci din chiar cea mai adîncă iubire devenise a lui, el voia să scie, dacă ea nu mai fusese a altuia și cum trăise ea mai nainte. Cu cât mai mult o doria el, cu cât mai mult se ruga dînsa s'o cruțe, el cu atât mai stăruitor se făcea, căci era ceva la mijloc! Ântăia oară îi trecu prin minte să se întrebe: „I-le-a spus el oare ei toate? Trebuia oare, în adevăr să și le spună toate? Ar putea ei să înțeleagă lucrurile așa cum în adevăr au fost? Fără îndoială că nu.

El auți doi copii, care se jucau, se privi împregiurul seu. Ședea în umbra tufișului, de

care vorbea ea; numai acum se gândi însă la aceasta. Trecuseră cinci oare; lui îi trecuseră însă ca minutele. Se poate că încă demult erau acolo copiii și se jucau, și numai el îi aușise abia acum. Nu era oare Agnes, copila de șese până la opt ani a păstorului, pe care Aasta atât de mult o iubia și care sêmăna atât de mult cu dînsa? Sfinte Doamne, cum îi sêmăna! Îl ridicase tocmai pe micul ei frățior pe un pietroi: se jucau de-a școala și el era școlarul, eară ea învățătorul.

„Di după mine ceea-ce dic eu”, — grăi ea: „Tatăl nostru”.

— Tată no!

„Care ești în ceruri . . .”

— Ceii!

„Sfințească-se numele teu . . .”

— Numele teu —

„Să vină împărăția ta!”

— Nu!

„Fie voia ta”.

— Nu, nu vreau!

Botolf se deduse tiptil înapoi. Nu rugăciunea era ceea-ce îl mișcase; nici că își dedea seamă, că este o rugăciune la mijloc. Privind însă la copii și la jocul lor, el își parea sieși o fiară sâlbatică alungată de Dumneșeu și gonită dintre oameni. Se retrase prin dosul tufișului, ca copiii să nu-l observe. Îl cuprinsese în fața lor o frică și se temea cum nu se temuse nici odată în viața lui. El se furișă în pădure, departe de ori-și-ce drum, de ori-și-ce potecă. Unde se meargă? La casa deșertă, pe care o

cumpăraseră și o arangiaseră pentru ea? — ori să fugă departe? — Îi era indiferent, căci ori-și-unde se ducea, ea stetea mereu în fața lui. Despre cei-ce mor se dice, că păstrează în ochii lor ultima imagine ce li se prezentase: cel ce-și vine în fire după sâvârșirea unei fapte rele, primesce în el prima imagine, ce i-se prezentă și nu mai poate scăpa de ea. Nu era Aasta, ceea-ce vedea el, așa cum o văduse la marginea prăpastiei, — era o copilă mică și nevinovată, era Agnes. Chiar imaginea ei în clipa, când se precipita, era imaginea unei copile cu brațele ridicate. Aducerea aminte a iubirii Aastei către copilă schimbaseră în sufletul lui imaginile, și marea asemănare intrase în combinațiunile lui asupra întrebării, dacă este ori nu ea vinovată. A purtat oare Aasta la inima ei un asemenea copil? — Da, el o văduse aceasta, adecă abia acum își dedea seamă, că a vădut-o. (Va urma.)

Casatoria și galanteriile la Romani.

Unul din capitolele cele mai interesante din cartea pe care dl Mauriciu Pelisson, unul din universitarii cei mai distinși din Franția, a publicat-o sub titlul: „Romanii pe timpullui Pliniu junior, viața lor privată”, este consacrat căsătoriei. Este curios de a se ști în ce, asupra acestei importante cestiuni sociale, moravurile vechiei societăți romane se deosebesc de acelea ale societăților moderne. Mai ântăiu se găsește această deosebire capitală, că la Romani întrarea în viața casnică n'avea în general nici

ciei e împreună cu decadența morală, cu decadența economică, cu decadența politică, cu o decadență generală. Omul, care și-a pierdut credința, nu e tot omul, care era, precând credea: el și-a pierdut razimul moral, și nu mai trece pe căi de mai nainte croite, ci rătăcesce prin viață ca unul, care nu știe de unde vine, unde are să meargă, nu știe ce caută în lumea aceasta, vrea să rezonanze, unde puțină resonanțului încetează și trăiește mistuindu-se pe sine însuși. Nu religiozitatea este ceea ce a ucis spiritul în Franța, ci necredința și singura vină a bisericii catolice este, că nu a știut să combată această necredință.

Omul din chiar firea lui este inclinat spre abus, și nu e de mirat, dacă oameni au abusat de influențe, pe care o aveau ca păstori sufletești. Nu poate nimeni tăgădui, că s-au comis asemenea abuzuri și în biserica romano-catolică: aceste abuzuri nu îi dau însă nimănui dreptul de a afirma, că biserica romano-catolică este „o companie de exploatare basată pe necredință și fanatism“, nici că ea „a acaparat conștiințele, ca să stoarcă avuțiile“.

Dl Xenopol, profesor de istorie, trebuie să știe ce anume a făcut biserica romano-catolică cu averile, pe care le-a adunat. Au fost, cei drept, și oameni, care au abusat de ele, dar averile n-au fost adunate, ca să se abuzeze de ele, ci în vederea unor scopuri foarte nobile, care au și fost realizate. Din biserică pornesc tot avântul cultural al societății noastre și abia acum de vre-o sută de ani arta și știința au devenit lucruri profane. Și urmașii nostri vor judeca, dacă devenind profane, ele s-au înălțat ori au decăzut.

Cu deservire falsă e paralela, pe care o trage dl Xenopol între biserica latină și cea orientală, care va fi având multe păcate, nu însă păcatul de a fi îngâmădit averi. Aș înțelege, ca noi Românii din Ardeal să o dăm această, fiindcă „representanții nostri bisericești în adevăr au fost și sunt săraci.“ Nu pot însă să o dăm frații nostri din Bucovina, nu mai ales cei din România, unde biserica a adunat averi colosale. Deosebirea e numai, că biserica orientală a adunat averile și le-a păstrat, dar nu știe ce să facă cu ele, precând cea latină s'a folosit de ele, ca să creeze monumente neperitoare și să ridice nivelul general al omenirii.

Dar' ceea ce mai ales ne atinge e lipsa de cruțare, cu care dl Xenopol se pronunță asupra bisericii române greco-catolice.

Pentru noi Românii din țările coroanei ungare nu este nimic mai gingaș ca cestiunea religioasă, care timp de aproape două veacuri ne-a frământat și slăbit. Sînt și astăzi între noi oameni, care nu vor să uite desbinările din trecut și se vor fi bucurând poate, că dl Xenopol a creștut de cuviință a afirma, că propaganda catolică făcută între noi nu a fost decât lățirea unei

companii de exploatare. Acești oameni trebuie însă să simtă, că dl Xenopol nu dă numai în biserica papală și că argumentele aduse de d-sa contra catolicismului ar pute să fie tot atât de valide și contra ortodoxiei.

Avem în fața noastră experiențele făcute în timp de două sute de ani, și din aceste experiențe tragem învățătura, că biserica română nu a exploatat pe Românii uniți cu ea. Averile, pe care biserica română greco-catolică a putut să le adune în timp de două secole, au fost întrebuințate pentru ridicarea nivelului nostru cultural, și nimeni nu va pune la îndoială adevărul, că cea mai cultă parte a preoției române este cea română greco-catolică.

Și chiar dacă s'ar dovedi, că prin cultura catolică preoții greco-catolici se înstrăinează de poporul român, ceea ce nu s'a dovedit încă, nu este acum timpul să punem la ordinea țării o cestiune atât de gingașă, cum este aceasta.

Ioan Slavici.

Presa maghiară și pensionarea generalului baron Edelsheim-Gyulai.

Presa maghiară e preocupată de pensionarea generalului baron Edelsheim-Gyulai și de înaintarea generalului Janski. Toate foile maghiare, fără excepție, privesc în aceasta o umilire a Ungariei și prevăd rele consecuențe politice. „Pester Lloyd“ și „Nemzet“ sînt mai rezervate, cu atât mai mult se svêrcolesc țările independente și opoziționale.

„Neues Pester Journal“ ține, că e un lucru absurd a mai tănu, că această schimbare de persoane militare nu s'ar pute desfășura de motivele politice și că ar sta în legătură cu afacerea Janski. Dacă în cercurile normative e atât de mare indignațiunea, încât trebui să-i cadă drept jertfă un general de importanță baronului Edelsheim-Gyulai, care sînt garanțele, că valorile furibunde un vor mai pretinde și o altă jertfă. La toată întemplantarea e de înțeles, că cu un soldat se tractează mai aspru ca și cu un ministru, care în sfîrșit, n'are să se supună imperativului categoric, și care în poziția sa are să fie însoțit nu numai de încrederea coroanei, dar și de încrederea națiunii. Zace însă un simptom de tot neliniștit într'aceea, că afacerea Janski încă nici acum nu e aplanată și că ceea ce se întemplantă spre sanarea mișcării, nu se întemplantă în acel spirit, care ar pute însufla țării siguranța și liniștirea despre legătura armatei cu constituțiunea și cu îndreptățița poziție a Ungariei în monarhie.

„Pesti Napló“ serie: Baronul Edelsheim-Gyulai nu pierde nimic prin aceea, că înceată a mai fi general activ, din contră el câștigă în deosebi în ochii națiunii maghiare, al cărui membru a devenit. Perspectiva politică, care se desfășură ochilor prin această pensionare, nu e mai puțin decît excitantă. Noi observăm ura neconciliabilă a partidului militar austriac față cu tot ce e maghiar și față cu Edelsheim-Gyulai, pentru-că s'a făcut Maghiar și a rupt-o cu tradițiunile Hentzi. Aceasta nu i-au putut-o ierta colegii lui, și me-

ritele lui de patruzeci de ani nu l-au putut cuităra îndestul. . . Noi vedem, că partidul militar lucră. El își ia *revanche pour Janski*, cu atîta însă nu se mulțumesc, el voiesce să transformeze întreaga armată și să-i însuflă spiritul lui Hentzi. Toată lumea se întreabă, dacă afacerea Janski e terminată. Dacă baronului Edelsheim-Gyulai nu i-s'a iertat, ierta-i-se va lui Tisza? Asupra acesteia se poate omul gândi, dar' nu-i poate da răspuns. Viitoarele evenimente vor da acest răspuns.

„Egyetértés“: Causa, pentru care a fost jertfă Edelsheim, se află deci din nou la ordinea țării. Această pensionare, în urma premiselor sale, nu e un simplu act militar, ci un fapt, care atinge Ungaria foarte de aproape. Trebuie să ținem cont de el, deoarece e evident, de ce așteptare se împărtășesc în Viena sentimentele noastre. Totodată e vădit, că de impotentă e Ungaria acolo, unde e vorba de afaceri militare, și că de necesar este, a rezolva odată cestiunea armatei și a inaugura o prudentă și energică politică militară maghiară. Edelsheim poate să fie pe deplin convins, că ori-și-cine în această țeară regretă serios repășirea lui și că atitudinea sa îi asigură pentru toate timpurile simpatiiile noastre. Nimeni nu o va simți aceasta mai mult, ca urmașul lui.

„Budapesti Hirlap“ se sfătosește în următorul mod: De ați înainte numărăm pe Edelsheim-Gyulai între columnele Ungariei, de aici înainte el își are rolul în constituția ungără. Dorim multă fericire *noului Maghiar*! Domnii generali pot să creadă, că ei nu vor mânca Ungaria, și ei vor primejdui unitatea armatei cu atât mai mult, cu cât vor forța-o mai tare.

„Pesti Hirlap“ dice, că opinia publică a Ungariei e acum îndreptățită a fi foarte neliniștită, deoarece ea trebuie să observe, că oamenii din Viena nu au învățat și nici n'au uitat nimic. Edelsheim ar face bine să rămână în Ungaria. Prin ceea ce i-s'a întemplant, i-se vor mări numai simpatiiile maghiare.

Urmările războiului vamal dintre Austro-Ungaria și România.

Cetim în „Neue Freie Presse“:

„Raporturile sosite dela consulatele noastre din România de pe luna lui Iunie ne dau deja deslușiri importante atît asupra formeii comerțului dela începutul războiului vamal cu Austria, cât și asupra prospectelor pentru viitor. Consulatul din Iași raportează: În luna lui Iunie mișcarea mărfurilor a fost foarte debila. Importul abia a ajuns cifra de 400.000 franci și exportul cea de 300.000 franci. Articollii principali de import au fost mărfuri de bumbac din Anglia, mărfuri de lână din Germania, zahar exclusiv din Germania (Breslau, Halle) piele și mărfuri de piele de calitate mai fină și anume încălțăminte gata și piele fină din Germania, fer și mărfuri de fer din Germania și tinichea albă din Anglia. Importul de mărfuri de proveniență austro-ungară s'a mărginit la câteva partii neînsemnate, care au trecut frontiera încă înainte de 1-a Iulie. Între aceste mărfuri de porcelan din Boemia în valoare de 6000 franci,

cea mai desfrînată și cea mai puțin scrupuloasă deveni la ordinea țării. Teatrul și cirul fură locurile de alegere ale galanteriei.

„Femeile, raportează dl Mauriciu Pelisson după Ovidiu, vin la teatru cu cea mai mare plăcere și în îmbrăcămintele lor cele mai elegante, pentru a vedea, dar' și mai cu seamă pentru a fi văzute.

„La circ, ele sînt amestecate cu bărbații. La circ dar' se desfășură în cea mai deplină comoditate toate managiurile galanteriei; tinera femeie ia loc lîngă susinătorul ei; puțin praf este aruncat din arenă pe rochia ei; el cu multă delicateță îl scutură; haina îi cade jos, el se apleacă iute, o ridică și o șterge de praf; po-trivesce scaunul, pe care are să se așeze ea; își face vînt cu evantalul, nu uită să aranjeze mica bancă, pe care ea își va așeza picioarele; îi dă programul și aplaudă și ea. Cere ea o deslușire, trebuie imediat să spu și ceea ce nu știe, numai să nu taci. Astfel se poartă un om galant. După atâtea îngrijiri, nu va lipsi de loc să fie invitat la vre-un prînd, unde trebuie să se întâlnească cu aceea, pe care o iubesc. Bărbatul este un vestit beutor, se profită de aceasta; adoarme, amețit de vin, și atunci, pe masă, fără teamă de a fi văzut, se va pute scrie cu degetul, cu ajutorul vinului vîrsat, mărturisirea întîrziată până atunci“.

Oare lucrurile nu se petrec tot astfel și aici? „Voința Națională“.

părți de încălțăminte în valoare de 4000 până în 5000 franci și sticlă pentru 700 franci din Bucovina. Export s'a făcut în luna Iunie numai cu cucuruz (porumb) și rapiță. La Odessa s'au dus 80 vagoane de cucuruz la 900 franci și 80 vagoane de rapiță la 2050 fr., în Austro-Ungaria numai două vagoane de cucuruz. Din Tulcea se raportează: Efectele războiului vamal s'au simțit deja în luna Iunie foarte mult, căci deja în această lună nu s'au mai importat mărfuri din Austro-Ungaria. Fiindcă România a încheiat o nouă convențiune comercială cu Franța, lumea comercială a intrat deja în legături cu firme franceze, cu atât mai virtos, că mărfurile franceze sînt mai solide și transportul mai ieftin ca la cele austro-ungare și germane. Dacă presupunerile comercianților se vor dovedi de practicabile, nici chiar după încheierea unei convenții nu se vor mai pute restabili relațiunile comerciale în extensiunea de mai înainte. Reciprocitatea aduce cu sine, că nu avem să registram nici un export către Austro-Ungaria, fiindcă de un timp încoace cerealele și lăna s'au exportat pe vase franceze și engleze exclusiv numai în Italia și Grecia. Consulatul din Ploiesci ne spune în raportul seu: Cu aplicarea tarifului autonom la mărfuri de proveniență austro-ungară a înecat cu totul importul și după comunicațiunea cea mai viuă a mărfurilor a urmat acum cea mai mare liniște. Importul celorlalte staturi industriale a fost cu totul neînsemnat și numai câțiva reprezentanți de firme germane au căutat piața de aici, dar' au primit foarte puține comande din cauză, că neguțatorii s'au provădut mai înainte cu marfa trebuincioasă. Afară de aceea prin încetarea tarifului convențional austro-român relațiunile cu celelalte state convenționale au suferit o perturbare generală, ceea ce încă a contribuit la stagnarea comerțului. În decursul lunii acesteia s'a început în Azuga, districtul Prahova clădirea unei fabrici de postav brașovene a firmei Rhein et Scheeser et Co. Aceasta se clădește pe teritoriu, care este proprietatea regelui și s'a închiriat pe un termen de 30 ani. Alte întreprinderi industriale sînt două rafinerii nouă de petrol, una în Cămpina (Gheorghiu-Hernia), alta în Ploiesci (Dobrescu și Parascheva). Consulatul din Giurgiu raportează, că neguțatorii își fac comanda mai numai din Germania fiindcă au presupus, că tariful convențional austriac este parte integrantă a convențiunii germano-române. Numai când au ajuns mărfurile la vamă s'au convins, că nu este așa. Consulatul sperează, că din această cauză mușterii cei vechi se vor întoarce ear' la mărfurile austro-ungare. Exportul încă a decăzut în măsură mare din cauză, că prețurile cerealelor au scăzut foarte tare, fiindcă cumpărătorii austriaci, care făceau a treia parte din toți cumpărătorii, acum lipsesc. Din Brăila se raportează: Mușterii vechi, care până acum au fost în legătură cu fabricanții austro-ungari, au primit oferte nenumărate dela firme din Germania. Comande mai mari însă nu s'au făcut, fiindcă neguțatorii sînt încă provăduți cu marfa trebuincioasă. Cât de tare este simțită lipsa independenței industriale, se vede de acolo, că comuna Brăila a dat la doi industriași germani concesiunea pentru etabilirea unei fabrici de porcelan sub firma „prima fabrică română de porcelan“. Folosirea terenului trebuincios a conces-o comuna pe un termen de 30 ani cu condițiunea, ca în tot anul să se primească 4 învățacei români, să se plătească impozitele regulat, ear' după expirarea termenului de 30 ani fabrica să rămână proprietatea orașului. Toate aceste rapoarte arată încetarea repentină a comerțului nostru cu România și ne dovedesc, că de multă silință își dau comercianții francezi și germani ca să facă pentru totdeauna imposibil comerțul nostru cu România“.

Câteva cuvinte despre cestiunea naționalităților.

De Ludovic Mocsáry.

(Urmare.)

Mai sus, unde am vorbit de supremația maghiară, am dis, că naționalitățile trebuie să primească această supremație și trebuie să recunoască principiul „statului maghiar“ și pozitiv le și primesc, dacă ele nu vor fi parola de bătaie a politicii de maghiarisare. Dacă această politică va dispărea dela ordinea țării, în adevăr nu vom mai avea cauză să devenim nervoși, când auzim de o parte numirea de „stat maghiar“ de alta de „stat piglot“. Am amintit, că dreptatea absolută pretinde dela naționalități să primească caracterul maghiar al statului nostru, căci precând noi afară de acesta nu mai avem alt loc în lume, ele se pot mulțumi cu aceea, că vor susține solidaritatea cu statele vecine, independente ale fraților lor de un sânge. Din acest raport re-

o prefață. Cestiunile de sentiment nu interveniau aproape nici odată în contractarea unei căsătorii. Tinerii se căsătoriau fără a se cunoaște, fără ca une-ori să se mai fi vădut vre-odată înainte de ziua de logodnă. Afacerea se hotăria între părinți, cari erau conduși în alegerea lor numai de considerațiuni de conveniențe, de avere, de situație.

Dealtmintrelea, vîrsta la care tinerele fete se căsătoriau nu le permitea de loc să aibă preferințe. Legea fixa această vîrstă la doisprezece ani, se făcuse obiceiul însă, ca să se aștepte până la patru-sprezece ani, dar' nouă-sprezece ani erau limita extremă, peste care nu se putea trece. Bărbații se căsătoriau pe la vîrsta de trei-șeci de ani. Tinerele fete își primiau dar' bărbații din mîinile părinților lor și nu se găsesse nici un cas de rezistență la voința părintească. Sub acest raport este o mare deosebire între moravurile societății actuale și acelea ale Romanilor. Tinerele noastre fete așteaptă în general să fie consultate asupra alegerii bărbaților lor. Ce e drept, din aceasta nu li se poate face o crimă.

Ca și în timpul de față, cestiunea zestrei juca un foarte mare rol în contractarea căsătoriilor. Această cestiune prima pe toate celelalte. Se știe, că Romanii erau nise oameni practici și foarte puțin desinteresati, și pentru ei, — lucru ce se întemplantă și azi, — dota ținea loc de multe, de frumsețe, de tinerețe, de nascerere și chiar de onoare. „Destul numai, ca zestre să fie, dice un personagiu al lui Pliniu, și

ori-ce viciu dispăre.“ Odată ce afacerea importantă a zestrei este regulată, tinerii se logodesc, dar' această logodnă, care se făcea cu mare pompă, nu schimba nimic în relațiunile viitorilor soți. Titlul lor de logodiți nu le dădea dreptul să caute să se cunoască mai bine. Ceea-ce numim noi a face curte era un ce cu totul necunoscut Romanilor, și astfel fu până după secolul al 4-lea. După logodnă urmau preparati-vele pentru darurile de nuntă; dar' această grijă nu incumba ca și la noi, logodnicului, ea era cu totul în sarcina tatălui tinerei fete.

El cumpăra bijuteriile și trusoul, și dădea chiar pe servitorii destinați a urma pe tinera căsătorită în noua ei locuință.

Divorțul era foarte frecuent la Roma, mai cu seamă după-ce imperul înlocui republica. Cinea se căsătorie și se despărția cu cea mai mare înlesnire. Câteva femei, dice Seneca, numărau anii nu după consulate, ci după bărbații lor, câte unul pe fiecare an. Cu toată această înlesnire a divorțului, adulterul nu era mai puțin înfloritor. Pe la finele republicei, tipul matroanei antice, care stătea acasă și țesea lână, încetase de a mai fi idealul femeilor din Roma; elenismul introdusese gustul corupțiunilor elegante, și curtisanele grece venite în Italia se însărcinară să-l răspândească. Încetul cu încetul, femeile romane perdînd obiceiurile din trecut cunoscuseră farmecele vieții luscioase; dar', din nenorocire, le plăcuse și intrigile sale și abuseră de libertatea, pe care o dobândiseră. Cochetăria

sultă consecuențe importante pentru noi, pe care șovinistii le vor considera de nefavorabile, dară aceste consecuențe bine înțelese ne vor face să înțelegem, că *ori-și-câte greutăți ne va aduce raportul nostru cu naționalitățile, acesta are și părți avantajoase și chiar din acest raport rezultă puterea, care ne asigură viitorul.*

La prima audire această afirmare a mea se va pără paradoxă, căci părerea generală este chiar cea contrară, că adevăratul principal al slăbiciunii noastre este nefericitul raport cu naționalitățile; dacă am fi numai o națiune compactă, dacă am fi 15 milioane de Maghiari, am arăta noi ce putem; unul dintre renumitele „mot-uri” ale contelui Iuliu Andrassy este: că atunci nu ar fi bine să fim noi vecinii nostri.

Faptul, că în patria noastră trăiesc în număr mare oameni, ai căror frați, trup din trupul lor, sânge din sângele lor, sunt națiunile, care au întemeiat statele independente din vecinătatea noastră, formează o legătură între noi și aceste națiuni, care legătură nu poate rămâne fără influență asupra raportului internațional cu noi și ele. Mai adăugăm, că atât noi cât și naționalitățile amintite avem un dușman puternic comun, care urmărește o politică de cucerire. Încât pentru Români lucrul este evident, căci pentru dinșii ca și pentru noi apărarea în contra Rusiei este cestiune de viață, dară așa stă lucrul și cu privire la Slavii, care țin la independența lor națională.

Aceasta este situațiunea. Ar fi timpul să ne ocupăm odată în mod serios cu raporturile noastre internaționale, să nu trăim numai așa de pe o pi de alta ocupându-ne numai cu cestiunile noastre interne și ca vermele în rădăcina breanului băgându-ne de bunăvoie grumazii în jugul, pe care aceia, care fac politică externă de *nobis sine nobis*, ni-l pun după cap.

Situațiunea dată formează basa naturală a alianței între noi și statele mai mici din Răsărit-Apusul patriei noastre. (Va urma.)

Ucasul Țarului în cestiunea Batumului.

Ucasul, prin care se desființează franco-portul Batumului, sună astfel:

„La unirea ținutului Batum cu imperul, orașul Batum a fost investit cu dreptul unui franco-port, spre a forma în părțile sud-ostice ale Mării-Negre un punct de depou pentru mărfurile din străinătate, cari se importau în Persia și în ținuturile transcaspice, și cari aveau să înruiereze asupra dezvoltării comerciale și industriale în Caucas. Împregiurările, în cari s'a luat această măsură, s'au schimbat în multe privințe. Prin transitul liber al mărfurilor străine prin Caucas, Batumul ca piață principală pentru acel transit și-a pierdut însemnătatea și cordonul vamal, ce impresura orașul apăsa foarte mult asupra populațiunii din împregiurul Batumului. Despărțită în mod artificial de piața sa naturală, unde din vechime își desfăcea produsele sale și de unde își procura cele neapărat trebuincioase, numita populațiune în mai multe rânduri s'a adresat guvernului, rugându-l să desființeze acele măsuri anormale, cari stăteau în contradicție cu bunăstarea ținutului. Asemenea cereri au fost adresate și de industria de petrol, ale căror interese erau lovite de concurența fabricilor din cercul franco-portului.

„Găsind noi de cuviință a ține seamă de acele cereri și desființând ucasul dela 16 Decembrie 1880, prin care s'a înființat franco-portul dela Batum, ordonăm:

„1. Cu ziua de 5 Iulie se desființează portorancul dela Batum.

„2. Mărfurile străine, cari la acest termen e vor afla în cercul porto-francului și în portul dela Batum, nu vor fi supuse taxelor vamale.

„3. Comerțianții din localitate sunt încușcșiințați, ca toate mărfurile străine aflătoare la ei, și cari conform regulilor generale sunt supuse timbrului, să le prezente autorității vamale pre a le timbra, plumbui și cercui.

„4. Mărfurile, cari nu vor fi prezentate până la 5 August spre a fi timbrate, vor fi declarate a contrabandă.

„5. Cordonul vamal, ce impresoră franco-portul după expirarea termenului indicat în punctul va fi desființat.

„6. Conducătorul ministerului de finance este autorizat, ca în timp de 3 luni dela desființarea porto-francului să scutească de vamă mărfurile străine importate în Batum cum și a face te înlesniri de asemenea natură.”

Correspondență particulară

a „Tribunei”.

Valea-Murșului, în Iulie 1886.

Cu deosebită considerațiune vă rog a da-mi în coloanele răspânditei „Tribuna” următoarele rânduri scrise în graba condeiului:

Ca de obicei, așa și în a. c. despărțământul al VIII-lea al „Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român”, și-a ținut adunarea sa generală la 11 l. c. în comuna Totoiu, situată la malul stâng al Murșului, nu departe de Alba-Iulia.

După serviciul divin, on. d-n director și președinte Ioan Pipoșiu, dând spre sciință că se va începe ședința, membrii coadunați merg cu toții la biserica gr.-or. din loc, unde cu o scurtă dar' mēduoasă, însuflețitoare și potrivită cuvântare on. d-n director-președinte deschide adunarea, fiind prezenți o mulțime de persoane notabile din giur, precum și săteni de ai nostri, cari nu și-au pregetat a se grăbi la această adunare și a-și depune obolul din puțin cât au avut pe altarul culturii române, așa cât suma încassată a arētat un rezultat îmbucurător.

Nu pot trece cu vederea deosebitul interes, cu care inteligența noastră a desbătut deosebitele agende ale despărțământului, luminând și vērșând în inimile ascultătorilor impresiuni și învēțături plăcute și bune.

După finea ședinței on. d-n director-președinte prin o scurtă vorbire încheie și declară prin cuvinte lāmuriitoare deosebita d-sale mulțumire ce o simte, la vederea frumosului public adunat finindu-se desbaterile pe la 2 1/2 oare d. a.

Tinerimea noastră încă nu și-a uitat de chemarea sa fiind prezenți un număr frumos de tineri, îndeosebi teologi.

Oaspeții, într'un număr considerabil de 50 persoane, au fost primiți decētră dl notar din Totoiu Ludovic Andreiu, care cu deosebit interes și marinositate s'a arētat, față cu cei-ce luār parte la bogata measă a d-sale. Printre oaspeții acestia amintesc și pe dl Samuil Molnar sub-pretor, care a fost trimis din partea autorității politice.

În decursul mesei s'au rostit mai multe toasturi și în special într'u sănētatea Maiestății Sale Monarhului și Regelui nostru; pentru opinea română; preoțiunea noastră; inteligența din giur, etc.

Cea mai mare parte a oaspeților au rămas până noaptea târziu, ba unii până decētră ziua, — căci o inimă nobilă și cu simțeminte, totdeauna scie însufla și manifesta stimă și ospitalitate.

Nu pot să trec cu vederea și să nu ȳic: că inima Românului în toate împregiurările vieții sale atât de amară de multe ori, — simte și bate românesc. Simte și bate plină fiind de aceste nobile simțiri precum și a iubirii de carte, care este izvorul tuturor bunătăților.

Opinea ea scie și simte lipsele noastre și chiar pentru aceasta din modestul seu avut ofere pentru scopuri mărețe și sante, cât are și cât poate, deși săracă în materie este însă mult bogată în simțeminte.

Voiu să finesc cu această scurtă scri-soare dorind, ca D-ȳeu să ne poată întruni și de altădată, ca și cum ne-am întrunit în ziua memorabilă a ss. apostoli Petru și Paul la 11 Iulie n. în Totoiu, ducēnd cu noi la depărtare și despărțire suveniru frumoase precum și experiențe îmbucurătoare. Onoare celor ce ni le-au făcut. —

Horia.

Cronică.

Cum se manipulează banii populari în comitatul Timiș? Sub acest titlu cetim în „Budapester Tagblatt” următoarele: „În ultima congregațiune a comitatului Timiș s'a hotărât, ca banii populari depuși la perceptorul de dare în suma de 600,000 fl., mai bine să se depună la un institut de bancă, fiindcă depunerea la perceptor s'a dovedit ca nefolositoare. Bani aceștia până acuma au fost atât pentru orfani, cât și pentru public un capital mort, care zăcea în casele perceptoriei și de multe ori nici nu se manipula cum se cade. De multe-ori se întempla, că lipsiau sume din acești bani și pentru întregirea lor a trebuit să se creeze un anumit fond de rezervă. Acest fond s'a creat așa, că orfanilor maioreni la extradarea banilor depuși din interesele de 5% li-se subtrăgea 1/4 de percent ca spese de manipulațiune. Ultima congregațiune a comitatului a decis, ca pe viitor acești bani să se depună spre o fructificare mai avantajoasă.

Emigrare în America. Din comitatul Moșon din Ungaria se împărțasesc, că acolo în timpul din urmă s'au întemplat numeroase emigrări extraordinare în America. Bine trebuie că le mai merge și în țeara aceasta.

Demonstrațiuni în Budapesta. Circulară faima, că studenții maghiari din Budapesta intenționează a inscena nouă demonstrațiuni din cauza pensionării generalului Edelsheim-Gynlai.

O reprezentațiune caraghioasă în teatrul din Cluj. În săptămāna trecută s'a reprezentat pe scena teatrului din Cluj cunoscută operă a lui Donizetti „Lucreția Borgia”. Toate rolele au fost binisor ocupate, dar' pentru rolul principal al „Lucreției” nu s'a aflat cântă-

reață potrivită. Regisorul invențios nu a desperat în fața acestei perplexități, ci fără multă bătaie de cap a lăsat cu totul afară partitura Lucreției. Publicul nu a simțit de loc lipsa Lucreției, ba din contră a fost de părere, că ar fi putut rămâne afară și celelalte părți ale operei.

Monumentul lui Victor Emanuel s'a desvilit în Genua, în prezența părechii regale. Entusiasmul în popor a fost foarte mare, s'au făcut părechii regale ovațiuni, care se păreau că nu mai au sfârșit.

De ce nu mai cercetează Românii băile din Ungaria? „Budapester Tagblatt”, care mai înainte făcea atāt svon cu scirea primită din Bucuresci, că guvernul român face la extradarea de pasapoarte grozave greutăți acelor, care voesc să cerceteze băile ungare, vine acum însuși și răspunde la întrebarea aceasta. Eată ce scrie într'un articol special în numărul seu dela 17 Iulie n.: „Ceea-ce detrage băilor noastre din a fi plăcute e puțina prevenire, ce se face oaspeților străini, dacă aceia nu sunt tocmai somități. În multe locuri, și mai ales într'acele, care zac cevași mai departe de comunicarea lumii, oamēnii nostri privesc oaspeților preste umeri și în ceea-ce privesc raporturile sociale nici hăbar nu le au, ba s'au ivit casuri, că au fost direct respinși. Un oaspe însă nu concede de două ori așa ceva, și de altădată se feresce a mai cerceta un loc, unde se consideră simplu numai de un obiect bun de exploatat, fără de a fi împărțit de acele considerări, pe care le pretinde ori-ce om dintr'o societate și de o poziție mai bună. Aceasta a fost și cauza, pentru care oaspeții romāni n'au mai venit la băile lui Hereules. Din patrioticism rēu înțeles atâtea pedeci li s'au făcut acestora, până-ce ne-am pomenit cu ceea-ce între asemenea împregiurări nu putea să rămānă, și aceia, care ne erau cei mai aderenți și splendiți oaspeți, nu mai vin la noi.”

Recolta anului acestuia în Moldova-de-sus este aproape pe jumătate compromisă, serie „Liberalul” din Iași. Peatra a cădut pe mai multe părți din moșile județului Iași, între care și pe următoarele: Coada Stāncei, Mānzătesci, Stāncea, Tērgul Frumos, Belcesci, Cioara, Domesci, Popricani și altele. Aceste sânt numai moșile asigurate la societatea de asigurare „Dacia” afară de cele asigurate la „Naționala”. În județul Vaslui peatra a cădut între alte moși și pe cele următoare: Căuescii, Frānciugii, Ciocaboca, etc. Recolta mai multor moși din județul Neamț a fost de asemenea lovită de grindină, — și în general recoltele întregii părți de sus a Moldovei sânt cu mult mai rele decum se așteptau să fie. Cu toate aceste, grindina n'a stricat grānelor pe cât au stricat ploile, care fiind numeroase vara aceasta și mai întotdeauna însoțite de vēnturi puternice, au scuturat spicurile de grāunte. De observat este, că torrentul de Mercuria trecută a stricat numai recoltelor de pe moșile delz. Popricani în jos, ear' pe moșile ce sânt situate mai cātră Nord, cum sânt: Tigānași, Perieni, Bivolarii și chiar Filipescii, care vin în hotar cu Popricanii, nici n'a plouat.

Risticii în scupeina Sērbiei a declarat, că nu va forma un club separat cu partisanii sei, devreme-ce aceștia se gāsesc în număr prea mic. Aflām că numai 5 aderenți de ai lui Risticii se află în scupeina actuală a Sērbiei.

Anunț.

Subscrisul comitet arangiatori înființat pentru ocașiunea adunării generale a „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, care se va ține în Alba-Iulia la 8 August a. c. st. n. aduce la cunoșcința onoratlui public, cumcā doritorii, cari vor să participe la această festivitate, în privința cuartierelor au a se adresa la exmisul domn avocat Ioan Coșeriu în Alba-Iulia până în 6 August a. c. Din ședința comitetului arangiator.

Alba-Iulia, în 18 Iulie 1886.

Alexandru Tordășanu,
preș. comitetului.

Varietăți.

(Arbore Carité). În vāile flului Niger și ale Senegalului superior s'au descoperit păduri întinse de acest arbore, care seamēnă cu stejarul nostru, și pe care indigenii îl numesc arbore de unt. Fructul lui are multă asemēnare cu castanele și este de un gust plăcut. Fructele culese se prājesc în cuptoare, se cureț de coaje și se frēmētă până când se prefac într'un fel de cocă. Acea cocă se pune într'un vas cu apă rece și se bate până când părțile grase (untul) se suie la suprafața apei. Atunci se scoate untul și se frēmētă din nou, spre a-i da o consistență compactă. Indigenii întrebunțează acest unt vegetal pentru gătirea bucatelor, pentru fabricare de săpun și ca o materie luminătoare pentru lampe. Negroaicele elegante îl întrebunțează în loc de pomadă, care procură pērlului lor o lucire oleioasă. Acest unt vegetal nu se topește lesne și pentru această calitate este preferabil untului animal, care în cāldura tropicā a localității, s'ar topi îndată și s'ar rānceți curēnd. Dl Gallieri este de părere, că acest product ar putē gāsi la piețele comerciale ale Europei un bun debit; ar fi foarte lesne a fabrica din el săpun și luminări. Pe ambele maluri ale rēului Niger se prāsesc păduri întinse de Carité, cari s'ar putē exploata cu înlesnire și ar da un obiect de comerț mai

prețios decāt migdala de pāmēt (Arachia), din care corābile franceze transportă mari cātățimi în porturile dela Marsilia și Bordeaux. Între arborii Africei putem menționa și arborele de lapte Tabayba, al cāru suc abundant și plăcut, asemenea ca laptele, procură o beutură rēcortoare și totdeodată un nutremēt sântos. O simplă tăiătură în coaja arborelui este deajuns a dobândi suc, laptele. Și Guiana engleză posedă un arbore de lapte, pe care indigenii îl numesc Nya-Nya, și care e superior lui Tabayba african, fiindcă laptele lui este mai abundan și de un gust mai bun. În țerile unde nu există vaci și capre, asemenea arbori sânt o adevērată comoară și indigenii, aprețind valoarea lor, îi cultivează cu o deosebită grije.

(Casa comitesei de Miranda). La Madrid nu este vorba decāt de casa comitesei de Miranda, Christina Nilson. Artista a voit să-și decoreze locuința cât se poate mai original. Sala de māncare este tapițată cu socotile de hoteluri. Mobilele salonului sânt pline de coroane, de panglici, de buchete vēședite, adunate de cantatrice de pretutindeni pe unde a trecut. Buduarul este tapițat cu partițiuni, cuvinte și musică, din operele cāntate de dinsa. Camera de culcare este împodobită cu picturi suedeze. În fine, pe zidurile salonului de joc se vld articole de diare, cari, în toate limbile și pe toate tonurile, cāntă gloria artistei.

Bibliografie.

„Biserica și scōla”. Foaie bisericească, scolastică, literară și economică. Ese odată în săptămānă: Dumineca. Arad, 6/18 Iulie 1886. Anul X. Nr. 27. Sumar: Invitate de prenumerațiune. — După congres. — Congresul național-bisericesc (urmare). — „Timișana”, institut de credit și economii din Timișoara. — Notțe despre viața și activitatea metropolitului Moldovei Varlaam (1632—1653), (urmare). — Diverse. — Concurse.

„Fōia Diecesană”. * Organ al eparchiei gr.-or. rom. a Caranseșului. Apare odată în săptămānă: Dumineca. Caranseș, 6/18 Iulie 1886. Anul I. Nr. 27. Sumar: Invitate de abonament. — Congresul național bisericesc (urmare). — Proiectul de lege asupra instrucțiunii elementare, primare și secundare în România (urmare și fine). — Comunele mixte romāne-sērbesci. — Varietăți. — Concurs.

„Țara nouă”. * Revistă scientifică, politică, economică și literară. Apare odată pe lună. Bucuresci, Iulie 1886. Anul III. Nr. 5. Sumar: Divisiunea muncii în natură și în viața ome-nească (după Haechel) de Nicu Leon. — Învēțământul religios în clasele primare de Pr. Al. Popescu (Cernica). — Primăvara nouă (poesie), de T. G. Dj. — Sistem național de economie politică, de Frederic List. Istoria. Cap. X. lecțiunile istorice; Cartea II. Teoria. Cap. I. Economia politică și economia cosmopolită. Cap. II. Teoria forțelor productive și teoria valorilor. Cap. III. Divisiunea națională a lucrărilor și asociațiunea forțelor productive ale țerii. Traducere de I. N. P. — Din ale lumii. Desertorul de Aug. R. Clavel. — Elemente de ideologie după Traci, traducere de I. U. Grozescu.

„Gazeta Săteanului”. * Foaia cunoscințelor trebuincioase agriculturului și poporului. Ese la 5 și 20 a fiecărei luni. Rîmnicul-Sărat, 5 Iulie 1886. Anul III. Nr. 11. Sumar: Unspredece zile între natură și om: Maria Datulescu. — „Voința Națională” și „Gazeta Săteanului”: Plugărescu. — Cronica agricolă: C. C. Datulescu. — Insectele, care au supt boabele cerealelor în comunele Sălcioara, Ghergheasa și Amara din jud. R.-Sărat: C. C. D. — Seisoare dela dl N. N. Andronescu, inspector domenal: N. N. Andronescu. — Igiēna, ventilațiunea sau primenirea aerului: Dr. Octaviu Blasianu. — Pentru agenția națională politică: Y. — Starea recoltelor în Mehedinți: Al. C. Vrăbescu. — Judecātorile comunale: I. Aristotel. — Din țeară: C. — Din localitate: Reporter. — Buletin comercial. — Miscellanea: Un econom român.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Niș, 20 Iulie n. Mesagiul de tron, cu care a fost deschisă scupeina, accentuează respectarea tractatelor internaționale, protestează în contra violărilor echilibrului pe Peninsula-Balcanică, care au silit pe regele Sērbiei să declare rēsboiu Bulgariei. ȳice mai departe, că deși rēsboiul a eșit nefavorabil pentru Sērbia și deși aceasta la dorirea puterilor a încheiat pace cu Bulgaria, totuși pasul unanim al întregului popor sērbesc dovedește, că acesta veghiază asupra ideii de stat și intereselor statului sērbesc. Relațiunile cu Bulgaria și celelalte state sânt ca și înainte de rēsboiu bune.

Salzburg, 20 Iulie n. Împēratul Germaniei a sosit ieri la ameați aici și pleacă astăzi la ameați la Gastein.

Berlin, 20 Iulie n. Ambasadorul Franciei Courcel și-a dat demisia, dar' la dorirea guvernului seu mai rămāne până în Octomvrie în postul din Berlin.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Septimiu Albini.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— 16 si 17 August a. c. imobilele văduvei Aranca Kakujai, decătră trib. reg. din Timișoara, în comunele Utvin și Sân-Mihail-romănesc.

— 26 Iulie a. c. mobilele lui Ignatie Hirschl decătră executorul jud. din Vêrșeș.

— 27 Iulie a. c. mobilele lui Alexandru Kodits decătră executorul jud. din Detta.

— 30 Iulie a. c. imobilele lui Nicola Mizcovicici decătră trib. reg. din Panciova.

— 25 Septembrie a. c. imobilele lui Mateiu Schneider, decătră trib. reg. din Timișoara, în comuna Szakálháza.

— 30 August a. c. imobilele lui Stefan Berzenczey decătră jud. cerc. din Ocna.

— 12 Octombrie a. c. imobilele vîd. Berta Bogdánfi decătră trib. reg. din Cluj.

— 11 Octombrie a. c. imobilele lui Alexandru Pataki decătră trib. reg. din Cluj.

S'au pus sub curatelă:

— Saveta Grubin și Mileva Crașici decătră trib. reg. din Becicherecul-mare.

Concursuri:

— Mai multe posturi de manipulanți de poștă în cercul direcțiunii postale din Sibiu. Concursurile se se trimită în 6 săptămâni la direcțiunea postală de aci.

— Un post de magistru postal în comuna Moldova-nouă. Concursurile sînt a se trimite în 3 săptămâni la direcțiunea postală din Timișoara.

— Un post de diurnist la jud. cerc. din Ciacova. Concursurile se se trimită în 2 săptămâni la presid. trib. reg. din Timișoara.

Economie.

Starea recoltei în Mehedinți (România). Dintr-o corespondență, ce o primesce din T-Severin „Gazeta Săteanului”, extragem următoarele: „Recoltele în general stau bine. Grăul e frumos, afară de unele locuri din împregiurul orașului, unde l-am vădut scurt în paiu și cu spiciul nespornic. Porumbul deși la început părea că suferă din cauza secetei, a început să dea în spre bine și promise o recoltă favorabilă. Sécara și orșul

sînt satisfăcătoare. Secerarea orșului a început de vre-o dece zile.

„Pe aici în tot județul, era o secetă îngrozitoare până pe la sfîrșitul lui Maiu, când a cădut prima ploaie. De atunci a mai plouat în câteva rînduri, dar' a bătut și peatră, care în multe localități a adus pagubă însemnată, așa la Rogova și în alte comune vile și recoltele au fost distruse aproape cu desevîrșire.

„În apropierea orașului dealurile Trestenicu, Sorgutova, Poroina, Bistrița și chiar Orevița, — cel renumit pentru vinurile sale, — au fost apărute de această mîniă naturală așa că se speră roade îmbelșugătoare, dacă nu cumva speranțele cultivatorilor vor fi înșelate tocmai când vor fi aproape de a se realiza.

„La Baia de aramă și prin pregiur de asemenea s'au întîmplat consecuențe regretabile.

„Fînul în unele locuri e mai bine, ear' într'alte cam slab. De ordinar însă, unde locurile au fost mai joase el e bun, ear' unde locurile sînt mai înalte și expuse soarelui n'a crescut mai nici decum.

„În resumat: Recoltele în general promit mult, vile asemenea, afară de pruni, cari nu se bucură de mult rod“.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta
dela 19 Iulie st. n.

Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până —	74—79 Kilo fl. — până —	(lîngă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —	74—79 Kilo fl. 8.— până 8.30, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —	74—79 Kilo fl. 7.— până 8.30, (de Bacsa) 72—74 Kilo fl. — până —	74—79 Kilo fl. 8.— până 8.30, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până —	74—79 Kilo fl. 7.40 până 7.80.
Sécara (ungurească) 70—72 Kilo fl. 6.— până 6.20.	(Orșă nutreț) 60—62 Kilo fl. 5.10 până 5.15; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 6.80 până —.	Ovės (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.10 până 6.50.	Cucuruz (de Banat): dela fl. 5.10 până 5.15; de alt soi fl. 5.05 până 5.10.	Rapița fl. 9.— până 9.50; de Banat fl. 8.— până 8.50.	Mălaiu (unguresc): fl. 5.20 până 5.50.	
Timpul de furnisare.						
Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.11 până 8.12 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 7.67 până 7.69.	Sécara (primăvară) 69.7/10 Kilo fl. — până —.	Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.11 până 5.13.	Rapița (August—Septembrie) fl. 9.0/8 până 9.7/8.	Spirit (brut) 100 L. fl. 25.— până —.		

Bursa de Budapesta

din 19 Iulie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 60/0	105.60
„ „ hârtie „ 50/0	94.70
Împrumutul căilor ferate ung. (1-a emisiune)	100.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	128.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	119.50
Bonuri rurale ung. „ cu cl. de sortare	105.25
„ „ „ bânățene-timișene	105.—
„ „ „ cu cl. de sortare	105.—
„ „ „ transilvane	105.—
„ „ „ croato-slavone	105.—
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	100.25
Împrumut cu premiu ung.	122.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.25
Renta de hârtie austriacă	85.—
„ „ argint austriacă	85.40
„ „ aur austriacă	118.50
Losurile austr. din 1860	141.—
Acțiunile băncei austro-ungare	875.—
„ „ de credit ung.	285.—
„ „ „ austr.	277.50
Argintul	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Galbeni împărătesci	5.93
Napoleon-d'ori.	9.98
Mărci 100 imp. germane	61.95
Londra 10 Livres sterlingi	126.30

Bursa de Viena

din 19 Iulie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 60/0	105.65
„ „ hârtie „ 50/0	94.75
Îm rumutul căilor ferate ung. (1-a emisiune)	101.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	128.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	119.75
Bonuri rurale ung. „ cu cl. de sortare	105.20
„ „ „ bânățene-timișene	105.20
„ „ „ cu cl. de sortare	105.10
„ „ „ transilvane	105.20
„ „ „ croato-slavone	115.20
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	100.—
Împrumut cu premiu ung.	122.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.60
Rentă de hârtie austriacă	85.15
„ „ argint austriacă	85.95
Rentă de aur austriacă	118.75
Losuri austr. din 1860	141.05
Acțiunile băncei austro-ungare	875.—
„ „ de credit ung.	285.25
„ „ „ austr.	277.60
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.94
Napoleon-d'ori.	10.01 1/2
Mărci 100 imp. germane	62.95
Londra 10 Livres sterlingi	126.20

Cursul pieței din Sibiu

din 20 Iulie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump. 8.52	vînd. 8.58
Lire turcesci	11.20	11.30
Imperiali	1.21	1.22
Ruble rusesci	1.21	1.22

Bursa de Bucuresti.		
Cota oficială dela 17 Iulie st. n. 1886.		
Renta amort. (50/0)	Cump. 96.1/2	vînd. 97.—
„ Rur. conv. (60/0)	87.1/2	88.—
Act. de asig. Dacia-Rom.	—	261.—
Banca națională a României	—	—
Impr. oraș. Bucuresti	32.—	35.—
Act. de asig. Naționala	—	206.210
Credit mob. rom.	—	—
Scrisuri fonciare urbane (50/0)	81.1/2	82.1/2
Schimb 4 luni	—	84.—
Societ. const.	—	155.—
Aur	15.—	15.40

Avem onoare a aduce la cunoscința onoratului public român, că institutul de credit și de economii, societate pe acțiuni „Economul“ cu domiciliul în Cluj — strada cărbunilor Nr. 2, a căreia firmă s'a înprotocolat în jurnalul de firme comerciale din partea tribunalului reg. ung. din Cluj cu decisiunea din 25 Maiu a. c. Nr. 4396 și publicat în monitorul central oficios Nr. 50 din 1886, — va începe activitatea sa în 5 Iulie 1886.

Operațiunea institutului se va extinde asupra următoarelor ramuri:

- Primesce depuneri spre fructificare cu 50/0 solvind institutul darea de venit.
- Acoardă împrumuturi pe cambii
- „ obligațiuni cu cavenți.
- Acoardă împrumuturi prelungă siguranță hipotecară.
- Acoardă împrumuturi pe efecte.
- Face operațiuni și în ramul lombardului.

Atât depunerile, ridicarea lor, cât și împrumuturile, se pot efectui și pe cale postală, și asigurăm pe on. public, că se va observa acurateță și punctualitate exemplară.

[301] 3—5

Direcțiunea institutului de credit și economii „Economul.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1886.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copșa mică—Sibiu				
	Tren mixt	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porșcano		Tren de porșcano	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren de porșcano		Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de porșcano					
Viena	11.10	7.40			București		4.50	7.30		Viena		11.—	12.10	Teiuș		11.09	3.45			Copșa mică		5.50	1.11	
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	Predeal		9.32	1.14		Budapesta		8.20	8.—	Alba-Iulia		11.57	4.26			Seica mare		6.17	1.34	
Szolnok	11.05	4.05	5.40	9.26	Timiș		9.56	1.45		Szolnok		11.20	12.00	Vințul de jos		12.20	4.46			Loamneș		6.52	2.06	
P. Ladány	2.02	5.45	5.58	11.40	Brașov	{	10.29	2.32		Arad	{	4.10	5.55	Șibot		12.54	5.13			Ocna	8.27	7.18	2.32	
Oradea-mare	4.12	6.58	8.30	1.28		{	6.22	2.55			{	7.04	4.30	Orăștia		1.27	5.37			Sibiu	9.—	7.38	2.50	
Vărad-Velenceze		7.03	9.14	1.52	Feldioara		7.01	3.38		Glogovaț		7.22	4.43	Simeria (Piski)		2.31	6.30							
Fugyi-Vásárhely			9.24	2.—	Apatia		7.33	4.17		Gyorok		7.58	5.08	Deva		2.52	6.49				3.—	8.12	10.25	
Mező-Telegd			9.41	2.11	Ágostonfalva		8.01	4.47		Pauliș		8.17	5.21	Branicica		3.23	7.14			Loamneș	3.34	8.36	10.45	
Rév		7.33	10.19	2.34	Homorod		8.45	5.42		Radna-Lipova		8.36	5.40	Ilia		3.55	7.39			Seica mare		9.01	11.08	
Bratca		8.54	11.38	3.18	Hașfalău		10.10	7.37		Conop			6.07	Gurasada		4.08	7.51			Copșa mică		9.29	11.32	
Bucia			12.18	3.41	Sighișoara		10.39	8.21		Bérvava			6.26	Zam		4.44	8.21					9.52	11.52	
Ciucia			12.54	4.01	Elisabetopole		11.19	9.05		Soborșin			7.14	Soborșin		5.30	8.59							
Huedin		8.58	1.57	4.26	Mediaș		11.54	9.13		Zam			7.44	Bérvava		6.25	9.43							
Stana		9.28	3.11	5.08	Copșa mică	{	12.12	10.02		Gurasada			8.12	Conop		6.46	10.02							
Aghirș			3.40	5.27	Micăsasa	{	12.37	10.30		Ilia			8.29	Radna-Lipova	9.06	7.28	10.36	6.12						
Ghirbău			4.15	5.50	Blaj		12.56	10.50		Branicica			8.48	Pauliș	9.26	7.43	10.50	6.32						
Nădășel			4.36	6.02	Crăciunel		1.30	11.34		Deva			9.13	Gyorok	9.46	7.59	11.05	6.53						
			4.58	6.24	Teiuș		2.34	12.41		Simeria (Piski)			9.53	Glogovaț	10.21	8.28	11.31	7.28						
			5.26	6.43	Aiud		2.55	1.12		Orăștia			10.23	Arad	{	8.42	11.45	7.45						
Cluj	{	10.45			Șibot		3.17	1.42		Vințul de jos			10.46	Szolnok	{	9.17	12.31							
Apahida		11.14			Vințul de sus		3.24	1.51		Alba-Iulia			11.14	Budapesta		2.32	5.12							
Ghiriș		1.06			Uioara		3.24	1.51		Teiuș			11.41	Viena		6.—	8.20							
Cucerdea		2.01			Cucerdea		3.36	2.15					12.14			3.—	6.05							
Uioara		2.10			Aghirș		4.11	3.12																
Vințul de sus		2.19			Apahida		5.36	4.59																
Aiud		2.33				{	5.56	5.30																
Teiuș		3.35			Cluj		6.31	6.08	8.—															
Crăciunel		4.09			Nădășel		6.52	6.21	8.34															
Blaj		4.29			Ghirbău		7.08		8.59															
Micăsasa		5.08			Aghirș		7.23		9.56															
Copșa mică		5.45			Stana		7.50		10.16															
Mediaș		6.06			Huedin		8.12	7.14	11.04															
Elisabetopole		6.45			Ciucia		8.52	7.43	12.17															
Sighișoara		7.40			Bucia		9.10		12.47															
Hașfalău		8.07			Bratca		9.29																	
Homorod		10.06			Rév		9.41	8.22	2.02															
Ágostonfalva		11.02			Mező-Telegd		10.24	8.48	3.06															
Apatia		11.37			Fugyi Vásárhely		10.43		3.38															
Feldioara		12.14			Vărad-Velenceze		10.53		3.54															
							7.14		4.05															
Brașov	{	1.09			Oradea-mare	{	11.—	9.13																
Timiș		1.55	5.45			{	11.15	9.18	10.55															
Predeal		2.53	6.22		P. Ladány		1.09	10.38	1.23	5.17														
		3.28	6.47		Szolnok		3.29	12.20	3.24	5.25														
București		9.35	11.45		Budapesta		6.38	2.15	7.45	10.—														
					Viena		3.—	8.—	6.05															

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează carele de noapte.